BURSA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ

TÜRKÇE
6. SINIF

Deyim Atasözü
Cümlede Anlam

Sabahattin DÜLGER
İl Milli Eğitim Müdürü

Ekrem KOZ
İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

Mehmet KÖYLÜ
ÖDM Ekip Sorumlusu

Soru / Etkinlik Yazarları

Şule ATEŞ
Branş Koordinatörü

Hasan GÜLTEN
Cevher HACIOĞLU

Dilek AKGÜN
Harun ÖZDEMİR

Mehtap BAYRAKOĞLU

Burcu UYSAL
Tasarımcı

ETKİNLİK 1

Türkçe öğretmenleri 6/B sınıfındaki bazı öğrencilere her gün bir deyimin açıklanması ödevini verecektir. Erkek öğrencilerden Buğra, Egemen ve Enes; kız öğrencilerden ise Fatma ve İlayda gönüllü olmuştur. Hangi öğrencinin, hangi gün, hangi deyimi açıklayacağıyla ilgili bilgiler şöyledir:

· Haftanın ilk günü bir erkek öğrenci "saçını süpürge etmek" deyimini açıklamıştır.

· Çarşamba günü görevli olan öğrenci erkektir. İlayda ise hemen sonraki gün "gözden düşmek" deyimini açıklamıştır.

· Buğra ve Enes arka arkaya gelen günlerde "etekleri zil çalmak" ve "ipe un sermek" deyimini açıklamışlardır.

A) Verilen bilgilerden hareketle görevli öğrencileri tabloda uygun yerlere yazınız.

	PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA
akıl sır ermemek					
gözden düşmek					
ipe un sermek					
etekleri zil çalmak					
saçını süpürge etmek					

B) Verilen deyimlerin anlamını sözlükten bulup karşılarına yazınız. Cümle içinde kullanınız.

1. akıl sır ermemek — Cümlem: .....
2. gözden düşmek — Cümlem: .....
3. ipe un sermek — Cümlem: .....
4. etekleri zil çalmak — Cümlem: .....
5. saçını süpürge etmek — Cümlem: .....

BURSA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

ETKİNLİK 2

Sebep - Amaç - Koşul	Sonuç
1 Fazla katılım olmazsa	a herkese gülücük saçıyor.
2 Çok öfkelendiğinde	b istediği her şeyi aldım.
3 Bahar Hanım mutluluktan	c okullara, derneklere gitti.
4 Onun gönlünü alabileyim diye	d gezi iptal edilecekmiş.
5 Ablamı okutsalardı	e çok iyi bir diş hekimi olabilirdi.
6 Elindeki tiyatro biletlerini satmak üzere	f doğru düşünemiyordu.

Yukarıda yarım bırakılan sebep-amaç-koşul cümlelerini sonuçlarıyla eşleştiriniz. Kaçıncı cümlenin hangi anlamı ifade ettiğini aşağıdaki kutucuklara yazınız.

Sebep Sonuç .....

Amaç Sonuç .....

Koşul Sonuç 1 .....

BURSA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ETKİNLİK 3

VÜCUT SAATLERİ

Biyolojik saatin hayatımızı ciddi bir şekilde değiştirebilme gücü var. İşte 24 saatte vücudumuzda olanlar:

Beyin

Saat 10.00 - 12.00 arası mental performansın en iyi olduğu dönem. Saat 12.00 ile 14.00 arası ise yüksek beyin fonksiyonlarının en iyi olduğu dönem.

İnce Bağırsak

Saat 19.00 sonrası özellikle uykuda daha yavaş ve düzenli çalışıyor.

Safra Kesesi

Safra kesesinin en aktif olduğu dönem her yemek sonrası.

Mide

Her öğünden sonra yoğun çalışıyor. Sık sık ama küçük porsiyonlar tüketilmeli.

Kalp ve Akciğer

Fonksiyonunun en iyi olduğu saatler 16.00 - 17.00 arası. Spor için en ideal saatler.

Kalın Bağırsaklar

En hareketli olduğu dönem sabah saatleri. Özellikle kahvaltı sonrası 08.00 - 09.00 arası.

Karaciğer

Gün boyunca çok iyi çalışıyor. Saat 19.00 sonrası ise dinlenmeye geçiyor.

Melatonin Hormonu

Saat 11.00'de aktif olan bu hormonun en verimli salgılandığı saat 02.00'dir. Yaşlanma geciktirici özelliği nedeniyle düzenli uyku gerektiriyor.

Böbrek

Uyanık kaldığımız dönem boyunca günün 12 saati verimli çalışıyor.

Gözler

Saat 01.00 - 02.00 arasında refleksler azalıyor. Dikkatsizlik en yüksek seviyede oluyor.

Pankreas

Midenin en çok asit salgıladığı saat olan 18.00'de daha aktif çalışıyor.

A."Biyolojik saatin hayatımızı ciddi bir şekilde değiştirebilme gücü var." denilerek paylaşılan yukarıdaki görselde yer alan başlıklardan hangisi "öneri" içermektedir?

Öneri içeren başlıkların yanına ☆ işaretini yapınız.

B. Aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerleri görselden hareketle doldurunuz.

1. "İnsanların teknolojik cihazlara olan bağlılığı her an kullanıcılarda İnternet'e ulaşma isteği uyandırıyor ve buna bağlı olarak geceleri kullanıcılar İnternet'te daha fazla vakit geçirebilmek adına uykularından vazgeçiyor." cümlesi yukarıdaki …… ve …… …… başlıkları ile ilişkilendirilebilir.

2. Vücut saatini dikkate alan birinin günün …… saatleri arasında ders çalışarak daha verimli bir çalışma ortaya koyması beklenir.

3. Uyanık kaldığımız takdirde sürekli çalışabilen organ ……tir.

1.

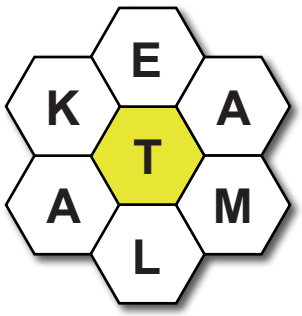

Papatyanın yapraklarına bir deyim gizlenmiştir.
Bulduğunuz deyim, aşağıdaki anlamlardan hangisini karşılamaktadır?

A) Bir işe girişmek.

B) Issızlaşıp sessizleşmek.

C) Yemin etmek.

D) Bir şeye sahip olmak.

2. Orçun ve Onur adlı iki kardeş evde oyun oynamaktadır. Odalarına girmek isteyen kişilerin parolayı söylemesi gerekir. İki kardeşin belirlediği parola "Cesur, korkusuz, tehlikeli işlere tereddüt etmeden girebilen." anlamına gelen bir deyimdir.
Belirlenen parola aşağıdaki hangi deyimdir?

A) gözü hiçbir şey görmemek

B) gözü gibi sakınmak

C) gözü açık

D) gözü pek

3. Soğuk havayla birlikte yapraklardaki şeker oranı düştüğü için yaprakların renkleri soluklaşır.
Bu cümledeki anlam ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Bitkiler, tepkime sonucu ortaya çıkan glukozu enerji üretmek ve büyümek için kullanıyorlar.

B) Soğuktan üşüdüğümüzde büzülmemizin amacı, daha az enerjiyle daha kısa sürede ısınabilmek.

C) Yaprakların renk değiştirme mekanizmasını tam olarak çözebilmek için daha çok sayıda çalışma yapılması gerekiyor.

D) Sonbahar her ne kadar renkleriyle cazibeli bir mevsim olsa da çağrıştırdığı hüzün nedeniyle diğer mevsimlere göre arka planda kalıyor.

BURSA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

4. • Keyifli keyifli harcadığımız para, çok sıkıntı çekilerek kazanılmıştır.
• Bir şeyi beklemek güçtür ama sonucu güzel olur.
• Büyüklerin tuttuğu yol, küçüklere örnek olur. Onlar da aynı yolu izlerler.
• Dürüst, doğru, iyi ve güzel vasıflarını doğuştan getiren insan; ne denli bozuk, elverişsiz ortamlarda bulunursa bulunsun, niteliklerini kaybetmeyip korur.

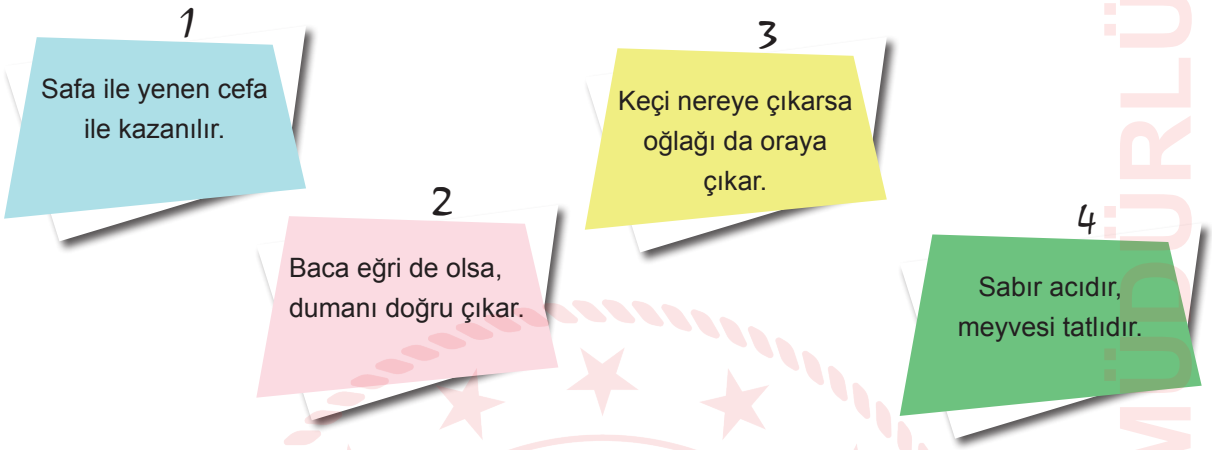

Yukarıdaki atasözleri ve anlamları sırayla eşleştirilerek bir şifreye ulaşılacaktır.
Buna göre hangi seçenekteki şifreye ulaşılır?

A) 1423 B) 1432 C) 2134 D) 2314

5.

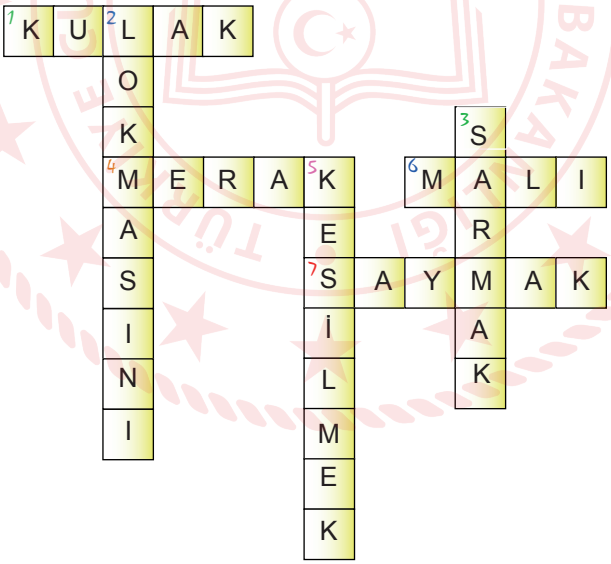

DEYİMLERİN ANLAMLARI:
- Bir şeyi edinme, yapma veya onunla uğraşma isteğine kapılmak, bir şeye eğilim duymak.
- Bütün dikkatini vererek dinlemek.
- Sofrada yemek yiyen bir kimsenin ne kadar yediğine dikkat etmek.

Bulmacada karışık olarak yer alan deyimleri anlamlarıyla eşleştirdiğimizde kaç numaralı kelime dışarıda kalır?

A) 2 B) 3 C) 6 D) 7

6.

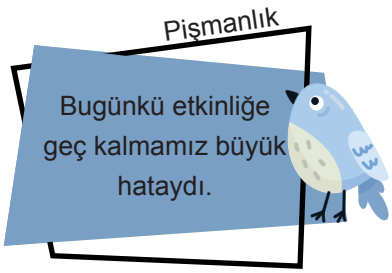

Yukarıda duygu cümlelerini ifade eden kuşlardan hangisi yanlış duygu durumunu göstermektedir?

A)
Pişmanlık

B)
Şaşırma

C)
Beğeni

D)
Sitem

7.

Yakınma
Bir durumdan duyulan rahatsızlığın başkalarına aktarıldığını ifade eden cümlelerdir.

Sitem
Bir kimseye, yaptığı bir hareketin veya söylediği sözün üzüntü, alınganlık, kırgınlık vb. duygular uyandırdığını öfkelenmeden ifade etmektir.

Pişmanlık
Yapılan bir şeyden duyulan üzüntüdür.

Beğeni
Herhangi bir durum ya da olaydan duyulan memnuniyetin dile getirildiği cümlelerdir.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen açıklamalardan herhangi birine örnek verilemez?

A) Ne kadar uyarsam da o hep bildiğini okuyor.
B) Verdiğim emeklerin hiç mi önemi yoktu?
C) Burada her mevsimin ayrı bir tadı vardır.
D) Bu filmi beğeneceğini düşünüyorum.

BURSA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

8. Tetris oyununda amaç, oyun alanına yerleştirilen blokların arada hiç boşluk kalmayacak şekilde yatay sıralar oluşturmasını sağlamaktır. Aşağıda tetris oyununun blokları birer cümle ile eşleştirilmiştir.

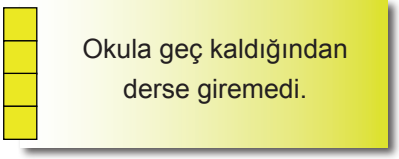
Okula geç kaldığından derse giremedi.

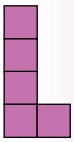
Arkadaşımın doğum günü için kutlama hazırlayacağız.

Güneş açarsa çamaşırlar çabucak kurur.

Güneş gibi parlıyordu rüzgârda dalgalanan saçları.

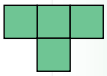
Bu mevsimin meyveleri: mis kokulu çilek, mayhoş çağla ve yeşil erik.

Dünya kadar işin altından nasıl kalkacağını düşünüyordu.

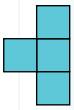
Öğretmenimin dediklerini dinleyip daha fazla kitap okusaymışım.

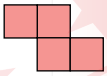
Beni hâlâ anlamıyor, söylediklerimi kulak ardı ediyorsunuz.

Oldukça güzel bir mekân burası.

Onun hakkında konuşurken birden karşımıza çıkmasın mı?

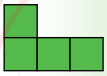
Onun okuduğu kitabın sayfası daha çoktu.

Her seferinde en zor işi bana veriyorsun.

Blokların oyun alanına soldan sağa olacak şekilde yerleşme sırası:
Neden- Sonuç, Koşul- Sonuç , Amaç- Sonuç, Şaşırma, Beğeni, Karşılaştırma, Sitem, Benzetme, Pişmanlık Cümleleri şeklindedir.

Aşağıdakilerden hangisi blokların oyun alanına yönergedeki gibi yerleştirilmiş halidir?

A)
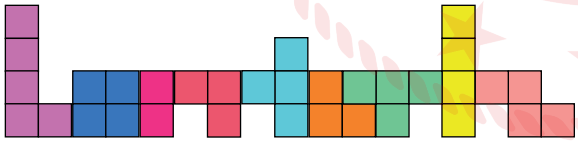

B)
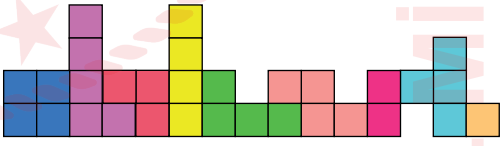

C)
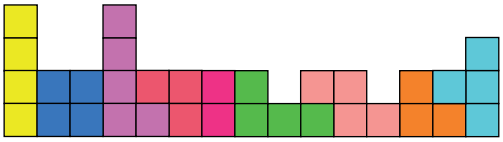

D)
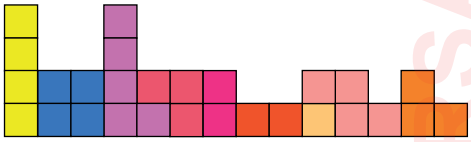

CEVAP ANAHTARI

Etkinlik 1

A.

	PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA
akıl sır ermemek					Fatma
gözden düşmek				İlayda	
ipe un sermek			Enes		
etekleri zil çalmak		Buğra			
saçını süpürge etmek	Egemen				

B. 1) akıl sır ermemek: Bir işin gizli yönlerini, niteliğini, asıl sebebini anlayamamak.
Cümlem: "Senin bu işi nasıl berbat ettiğine hâlâ akıl sır erdiremedim."
2) gözden düşmek: Kendisine daha önce duyulan sevgi ve ilgiyi kaybetmek.
Cümlem: "Eskisi gibi top oynayamayan Oğuzhan bir senede gözden düştü."
3) ipe un sermek: İstenilen işi yapmamak için birtakım bahaneler, sebepler ileri sürmek, güçlük çıkarmak, engeller göstermek.
Cümlem: "Kardeşim bakkala gitmemek için bana bir sürü şey anlatıyor, resmen ipe un seriyordu."
4) etekleri zil çalmak: Çok sevinmek, işler yolunda olmak.
Cümlem: "Yazılı sınavı umduğundan iyi geçen Şadiye`nin etekleri zil çalıyordu."
5) saçını süpürge etmek: (Kadın) çok büyük istekle çalışıp hizmet etmek, özveri ile birileri uğruna çalışmak.
Cümlem: "Annem bizi okutabilmek için saçını süpürge etti."

Etkinlik 2

2 - f 3 - a 4 - b 5 - e 6 - c

Sebep Sonuç: 2 ve 3 Koşul Sonuç: 5 Amaç Sonuç: 4 ve 6

Etkinlik 3

A. Melatonin Hormonu - Mide- Kalp ve Akciğer

B. 1. Gözler ve Melatonin Hormonu
2. 10.00 ile 14.00
3. Böbrek

1	2	3	4	5	6	7	8
A	D	D	B	C	B	D	C

BURSA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ